

**UCHWAŁA
RADY GMINY LIPKA**

z dnia 26 stycznia 2023 r.

NR XLIV/353/23

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lipka na lata 2023-2025

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40) oraz art. 176 pkt.1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz.447 ze zm.), Rada Gminy Lipka uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lipka na lata 2023-2025 w brzmieniu, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Lipka

Piotr Wandas

**Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XLIV/353/23
Rady Gminy Lipka
z dnia 26 stycznia 2023 roku**

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE LIPKA
NA LATA 2023 - 2025**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipce

WSTĘP

Program Wspierania Rodzin Gminy Lipka na lata 2023-2025 zwany dalej „Programem” opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz.1700 ze zm.).

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Najczęściej występujące problemy w rodzinie to: bezrobocie, choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, ubóstwo. Dlatego , jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się w/w dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipce jest miejscem pierwszego kontaktu osób, które poszukują pomocy w związku z pojawiającymi się problemami w życiu. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganiem trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielniania osób i rodzin i ich integracji ze środowiskiem. Pomoc powinna być wczesna, mieć charakter profilaktyczny, ochronny i aktywizujący jednostkę lub rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny pedagogów szkolnych, służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz wszelkie działania powinny podejmowane być jak najszybciej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie, Stąd, też założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej w odbudowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków .

2. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin.

Ochrona prawna rodziny jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 71 ust.1 Konstytucji państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

W myśl art. 72 ust. 1i 2 Konstytucji organy władzy publicznej zobowiązane są do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Realizując „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Lipka na lata 2020-2023” należy brać pod uwagę między innymi.

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. (Dz. U. z 2022r. poz.1700 ze zm.).
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2022r. poz. 2127 ze zm.).
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z 11 lutego 2016r.(Dz. U. z 2022r. poz. 1577ze zm.).
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. (Dz. U. z 2022r. poz. 1265 ze zm.).
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2021 roku (Dz. U. z 2015r. poz. 670 ze zm.).
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. (Dz. U. 2022r. poz.670 ze zm.).
- Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982r. (Dz. U. z 2022 poz. 2185 ze zm.).
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r.(Dz. U. z 2022r. poz.2754 ze zm.)
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” z 4 listopada 2019r. (Dz. U. z 2018r. poz. 2192).

3. Zadania Gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art.176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) Opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wsparcia rodziny;
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) Finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie

4. Główny cel i założenia programu.

Założeniem programu jest stymulowanie podejmowania przez gminę odpowiednich działań, które będą służyły:

- wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, które umożliwiłyby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej.

Celowi powyższemu służyć będą działania nakierowane na:

- Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, mogą otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny, jak również pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
- W celu wspierania rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Zakładane efekty

W 2023-2025 roku zakłada się, że nastąpi:

- zintensyfikowanie działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, efektem czego będzie zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną,
- rozwijanie dotychczasowych działań na rzecz dziecka i rodziny, a także stworzenie warunków do podejmowania przez jednostki samorządu gminnego oraz organizacje pozarządowe inicjatyw we wskazanym zakresie,

propagowanie dobrych praktyk i wzorów inicjatyw kierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych-
wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, uświadamianiu jak ważnym elementem w życiu jest rodzina oraz odpowiednie relacje między jej członkami.
- Podjęcie działań wspierających rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, efektem czego będzie profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej,

Program jest jednocześnie rozwinięciem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lipka na lata 2016-2026r. Są to działania w ramach programu, które wpisują się w cel strategiczny nr III strategii tj. integracji społecznej oraz cel strategiczny nr V tj. edukacji społecznej.

5. Zadania realizowane w ramach programu wspierania rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej na lata 2023-2025r.

l.p	Działania	Realizatorzy	Planowany termin
1	Analiza sytuacji rodziny i środowiska oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmacnianie roli i funkcje rodziny, praca z rodziną, pomoc w opiece i wychowywaniu dzieci	Asystent rodziny, pracownicy socjalni, Szkoła Podstawowa w Lipce, Szkoła Podstawowa w Łąkiem, Powiatowe Centrum w Rodzinie w Złotowie	2023-2022
2	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta lub pracowników socjalnych. oraz finansowanie kosztów szkoleń asystenta rodziny, pracowników socjalnych (w razie potrzeby).	GOPS Lipka, Gmina Lipka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie.	2023-2025
3	Wspieranie oraz tworzenie infrastruktury na rzecz rodziny: świetlice socjoterapeutyczne, świetlice środowiskowe, punkty informacyjno-konsultacyjno informacyjne, wspieranie działań dot. zagospodarowania czasu	Gmina Lipka, Zespół Szkół w Lipce, Zespół Szkół w Łąkiem, GKRPA, GOPS Lipka	2023-2025

	wolnego dzieci i młodzieży, wspieranie wypoczynku letniego i zimowego dzieci z rodzin wysokiego ryzyka , prowadzenie programów profilaktycznych.		
4	Współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	PCPR w Złotowie, organizacje pozarządowe, PUP w Złotowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sadowej przy Sadzie Rejonowym w Złotowie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Złotowie, Posterunek Policji w Lipce.	2023-2025
5	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.	Gmina Lipka.	2023-2025
6	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki, pomoc w formie zasiłków celowych, wyprawki.	GOPS Lipka, Gmina Lipka, Zespół Szkół Lipka, Zespół Szkół w Łąkiem.	2023-2025
7.	Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności	GOPS Lipka, Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie –Lipka, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania	2022-2025

	opiekuńczo-wychowawczej, zaniechań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym, tworzenie materiałów informacyjnych oraz wspieranie akcji informatycznych na temat przemocy, stosowanie procedur „Niebieskich kart”.	Problemów Alkoholowych w Lipce, Posterunek Policji w Lipce, Zespół Szkół w Lipce, Zespół Szkół w Łąkiem-rola pedagoga i psychologa.	

6. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie interpretacji danych pozyskanych przez:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipce.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Gmina Lipka.
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie- Gmina Lipka.
- Posterunek Policji w Lipce.
- Szkoła Podstawowa w Lipce.
- Szkoła Podstawowa w Łąkiem.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie.
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Złotowie.
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Złotowie.
- Szkoła Podstawowa w Łąkiem – Oddział Przedszkolny.
- Przedszkole Gminne w Lipce

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadzi w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy będzie wnioskował do Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przydzielenie asystenta rodziny, jeżeli zajdzie taka potrzeba. Asystent rodziny będzie opracowywał i realizował plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym w zakresie:

1) **Plan pracy z rodziną** będzie obejmował zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, także zawierał terminy ich realizacji i przewidywane efekty działania w zakresie :

- Analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, po to by móc wyeliminować negatywne zachowania w stosunku do poszczególnych członków rodziny.
- Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, uświadamianiu jak ważnym elementem w życiu jest rodzina oraz odpowiednie relacje między jej członkami, a także dążenie do reintegracji rodziny.
- Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
- Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, by zapobiec sytuacjom, w którym nie przewidziano konsekwencji swoich działań.
- Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
- Pomoc i doradztwo w zakresie prawa.

2) **Pomoc w opiece i wychowaniu dzieci.**- w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomoże rodzinie przeżywającej trudności w :

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli.
- Liczba dzieci korzystających z Rządowego Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania.
- Liczba dzieci korzystających z Rządowego programu pomocy uczniom- „Wyprawka Szkolna”.
- Liczba udzielonych zasiłków szkolnych.
- Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty, Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny.
- Liczba rodzin, objętych pomocą asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej
- Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
- Liczba rodzin korzystających z pomocy w oparciu o ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

6. Nadzór nad realizacją Programu

- W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
- Sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XLIV/353/23
z dnia 26 stycznia 2023 roku

w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lipka na lata 2023-2025

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz. 447) wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Zostały wyraźnie podzielone kompetencje w zakresie wspierania rodziny, które zostały przypisane gminie oraz zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki rodziców na poziomie powiatu.

Zgodnie z art. 176 pkt1 i art.180 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny, natomiast do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Głównym celem Programu jest zapewnienie dzieciom i rodzinom warunków rozwoju oraz pomocy w sytuacjach trudnych poprzez utworzenie systemu wsparcia rodziny oraz rozwój i dostosowanie do standardów systemu pieczy zastępczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęcie uchwały jest zasadne.